

การศึกษาการดำเนินงานด้านวิชาการของกลุ่มโรงเรียนมัธยมศึกษา

เขตการศึกษา 8

นายขจิตพันธ์ อุดคำ

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาบริหารการศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2536

ISBN 974-582-711-8

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

019362

1172682/12

A STUDY OF THE OPERATION OF ACADEMIC TASKS
OF SECONDARY SCHOOL CLUSTERS,
EDUCATIONAL REGION EIGHT

Mr. Khajitphan Utkham

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education
Department of Educational Administration
Graduate School
Chulalongkorn University

1993

ISBN 974-582-711-8

หัวข้อวิทยานิพนธ์ การศึกษาการดำเนินงานด้านวิชาการของกลุ่ม
 โรงเรียนมัธยมศึกษา เขตการศึกษา 8
โดย นายขจิตพันธ์ อุตคำ
ภาควิชา บริหารการศึกษา
อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ ดร.บุญมี เฌรยอด

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้
เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญามหาบัณฑิต

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์ ดร.ถาวร วัชรภักย์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เจทิพย์ เชื้อรัตนพงษ์)

..... อาจารย์ที่ปรึกษา
(รองศาสตราจารย์ ดร.บุญมี เฌรยอด)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ วไลรัตน์ บุญสวัสดิ์)

ขจิตพันธ์ อดิศำ : การศึกษาการดำเนินงานด้านวิชาการของกลุ่มโรงเรียนมัธยมศึกษา
เขตการศึกษา 8 (A STUDY OF THE OPERATION OF ACADEMIC TASKS OF
SECONDARY SCHOOL CLUSTERS EDUCATIONAL REGION EIGHT) อ.ที่ปรึกษา :
รศ.ดร.บุญมี เณรยอด, 182 หน้า. ISBN 974-582-711-8

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการดำเนินงานด้านวิชาการและปัญหาการดำเนินงาน
ด้านวิชาการของกลุ่มโรงเรียนมัธยมศึกษา เขตการศึกษา 8 โดยผู้วิจัยสัมภาษณ์คณะกรรมการบริหารกลุ่ม
โรงเรียนมัธยมศึกษา จำนวน 48 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือแบบสัมภาษณ์ และแบบวิเคราะห์
เอกสาร วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าร้อยละ

ผลการวิจัยพบว่า

1. การกำหนดแนวปฏิบัติเพื่อส่งเสริมคุณภาพการศึกษาและรักษามาตรฐานการศึกษาของ
โรงเรียนภายในกลุ่มให้อยู่ในระดับใกล้เคียงกัน กลุ่มโรงเรียนโดยคณะกรรมการบริหารกลุ่มโรงเรียนและ
อนุกรรมการวิชาการ ได้กำหนดนโยบายและหลักการในการส่งเสริมคุณภาพการเรียนการสอน มีการ
กำหนดแนวปฏิบัติและติดตามการปฏิบัติ มีการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของโรงเรียนภายในกลุ่ม
และเพื่อให้เป็นไปตามมาตรฐานที่กลุ่มกำหนดได้มีการพัฒนาบุคลากรทางวิชาการและการติดตามผลการ
พัฒนาบุคลากร รวมทั้งกลุ่มโรงเรียนได้มีการติดตามผลการส่งเสริมและปรับปรุงคุณภาพการศึกษาของ
โรงเรียนภายในกลุ่มโดยตลอด

2. การดำเนินการประเมินผลการเรียนของโรงเรียนภายในกลุ่ม กลุ่มโรงเรียนได้กำหนด
หลักการและแนวปฏิบัติที่สอดคล้องกับของกระทรวงศึกษาธิการขึ้นใช้และมอบหมายให้โรงเรียนดำเนินการวัด
และประเมินตามแนวทางของกลุ่ม ส่วนการอนุมัติผลการเรียน กลุ่มโรงเรียนได้มอบให้โรงเรียนดำเนินการ
ตามหลักและวิธีการตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ

ปัญหาการดำเนินงานส่วนใหญ่ที่พบคือ นโยบายที่กลุ่มโรงเรียนรับมาปฏิบัติไม่สอดคล้องตาม
สภาพความต้องการของกลุ่ม การกำหนดอำนาจหน้าที่ของกลุ่มโรงเรียนกล่าวไว้เพียงหลักการกว้าง ๆ
ไม่มีอำนาจบังคับบัญชาทำให้การดำเนินงานขาดเอกภาพและงบประมาณในการดำเนินงานไม่เพียงพอ

ภาควิชา บริหารการศึกษา
สาขาวิชา นิเทศการศึกษาและพัฒนาหลักสูตร
ปีการศึกษา 2535

ลายมือชื่อนิสิต
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

C441683 : MAJOR SUPERVISION AND CURRICULUM DEVELOPMENT

KEY WORD: STUDY/THE OPERATION OF ACADEMIC/SECONDARY SCHOOL CLUSTERS

KHAJITPHAN UTKHAM : A STUDY OF THE OPERATION OF ACADEMIC TASKS OF SECONDARY SCHOOL CLUSTERS, EDUCATIONAL REGION EIGHT. THESIS ADVISOR: ASSO.PROF. BOONMEE NENYOD, Ed.D., 182 PP. ISBN 974-582-711-8

The purposes of this research were to study the operation of academic tasks and problems of the operation of academic tasks of secondary school clusters, Educational Region Eight. Fourty-eight cluster committee members were interviewed. The instruments used for data collection were interview and document analysis forms. The data were analyzed by using percentage.

Research findings were indicated as follows:

With regards to educational quality promotion guidelines and maintaining educational standard within school clusters, instructional quality promotion plans and principles were set by committee and subcommittee members also the implementation and follow-up guidelines, and the educational standard. In order to meet the above mentioned, personel training were conducted including monitoring the implementation process.

Concerning the instructional evaluation process of schools within the school clusters, principles and guidelines were set by school clusters coresponded to the Ministry of Education's policies for every school within school clusters, and learning achievement was certified by school on behalf of school cluster.

Problems repoted were: inappropriated policies regarding the school cluster needs, duties and responsibilities of school clusters assigned were too loose and without authority. Insufficient budget was also reported to be a problem.

ภาควิชา บริหารการศึกษา.....

สาขาวิชา นิเทศการศึกษาและพัฒนาหลักสูตร.....

ปีการศึกษา 2535.....

ลายมือชื่อนิติ.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

กิตติกรรมประกาศ

การทำวิทยานิพนธ์เรื่อง การศึกษาการดำเนินงานด้านวิชาการของ
กลุ่มโรงเรียนมัธยมศึกษา เขตการศึกษา 8 ผู้วิจัยได้รับความกรุณาอย่างยิ่งจาก
รองศาสตราจารย์ ดร.บุญมี เณรยอด ซึ่งเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่
ได้ดูแลเอาใจใส่ให้ความช่วยเหลือแนะนำ ให้ข้อคิด ตรวจสอบและแก้ไขข้อบกพร่อง
ต่าง ๆ จนสำเร็จเรียบร้อยสมบูรณ์

ผู้วิจัยได้รับความกรุณาจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ วไลรัตน์ บุญสวัสดิ์
และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ใจทิพย์ เชื้อรัตนพงษ์ ซึ่งเป็นกรรมการสอบ
วิทยานิพนธ์ที่ได้กรุณาให้ข้อเสนอแนะปรับแก้จนวิทยานิพนธ์มีความสมบูรณ์ นอกจากนี้
นี้ยังได้รับความกรุณาจากผู้ทรงคุณวุฒิที่ปรากฏรายนามในภาคผนวก ที่ได้ให้ความ
คิดเห็น ตรวจสอบแก้ไขและให้คำแนะนำในการสร้างแบบสัมภาษณ์ เพื่อใช้ในการวิจัย
และในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้รับความอนุเคราะห์ ช่วยเหลือ ร่วมมือ
จากผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาที่ทำหน้าที่ประธาน, รองประธาน และ
เลขานุการกรรมการบริหารกลุ่มโรงเรียนมัธยมศึกษา ในเขตการศึกษา 8 ที่ได้
ให้ข้อมูล ให้ความร่วมมือในการสัมภาษณ์

นอกจากนี้บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้อนุมัติทุน
จำนวนหนึ่งเพื่อการวิจัยครั้งนี้ และตลอดระยะเวลาที่ทำวิทยานิพนธ์
คุณพ่อบุญเรือง อุตคำและคุณน้ำแสงเดือน กันธะมาลา ตลอดจนญาติผู้ใหญ่ที่บ้าน
ได้ให้กำลังใจในการจัดทำแก่ผู้วิจัยเป็นอย่างมาก

ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาจากทุกท่านที่กล่าวมาข้างต้น และผู้ที่
มิได้กล่าวนามในที่นี้อีกหลายท่าน จึงขอขอบพระคุณอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้ และ
ถ้าแม้มหากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ จะเป็นประโยชน์ในทางวิชาการ ผู้วิจัยก็ขอมอบ
ความดีเหล่านี้ ทั้งหมดเป็นการบูชาพระคุณแต่ คุณแม่ขันท่า อุตคำ ที่ได้ให้กำเนิด
ชีวิตแก่ผู้วิจัย

นายขจิตพันธ์ อุตคำ

ผู้วิจัย

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย	๔
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	๖
กิตติกรรมประกาศ	๗
รายการตารางประกอบ	๘

บทที่

1	บทนำ	1
	ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
	วัตถุประสงค์ของการวิจัย	5
	ขอบเขตของการวิจัย	5
	คานิยามที่ใช้ในการวิจัย	6
	ประโยชน์ที่จะได้รับจากการวิจัย	7
	วิธีดำเนินการวิจัย	7
	การนำเสนอผลการวิจัย	10
2	หลักการ แนวคิด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	11
	แนวคิดเกี่ยวกับการทำงานเป็นกลุ่มและการบริหารงานรูป คณะกรรมการ	11
	ความสำคัญของกลุ่มโรงเรียน	13
	ระบบการบริหารกลุ่มโรงเรียนในประเทศไทย	15
	โครงสร้างของกลุ่มโรงเรียน	19
	องค์ประกอบของกลุ่มโรงเรียนมัธยมศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ	19
	อำนาจหน้าที่ของกลุ่มโรงเรียนมัธยมศึกษา	20

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
กลไกการดำเนินงานของกลุ่มโรงเรียนมัธยมศึกษา	21
บทบาทของกลุ่มโรงเรียนที่เกี่ยวกับงานวิชาการของโรงเรียน..	23
การวัดและประเมินผลการเรียน	27
ขั้นตอนของการประเมินผลการเรียน	29
ปัญหาและอุปสรรคในการบริหารงานกลุ่มโรงเรียน	33
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	38
3 วิธีการดำเนินการวิจัย	41
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	41
ประชากรและกลุ่มตัวอย่างประชากร	41
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	42
ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	43
การเก็บรวบรวมข้อมูล	45
การวิเคราะห์ข้อมูล	47
สถิติที่ใช้ในการวิจัย	48
4 การวิเคราะห์ข้อมูลและผลการวิเคราะห์ข้อมูล	49
การวิเคราะห์สถานภาพของผู้ให้สัมภาษณ์	50
การวิเคราะห์การดำเนินงานด้านวิชาการของกลุ่มโรงเรียน มัธยมศึกษา	54
การวิเคราะห์ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานด้านวิชาการ ของกลุ่มโรงเรียนมัธยมศึกษา	89
การวิเคราะห์เอกสาร	107

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
5 สรุปลผลการวิจัย อภิปราย และข้อเสนอแนะ.....	119
สรุปลผลการวิจัย.....	120
อภิปรายผล.....	135
ข้อเสนอแนะสำหรับกลุ่มโรงเรียน.....	143
ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยในอนาคต.....	144
รายการอ้างอิง.....	145
ภาคผนวก.....	150
รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือวิจัย.....	151
แบบสัมภาษณ์ที่ใช้เป็นเครื่องมือวิจัย.....	165
แบบวิเคราะห์เอกสารเพื่อการวิจัย.....	181
ประวัติผู้เขียน.....	182

รายการตารางประกอบ

ตารางที่		หน้า
1	รายละเอียดเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ให้สัมภาษณ์.....	51
2	การกำหนดแนวนโยบายและหลักการในการส่งเสริมคุณภาพ การเรียนการสอน.....	55
3	การกำหนดแนวปฏิบัติเพื่อส่งเสริมและปรับปรุงคุณภาพการเรียน การสอน.....	59
4	การติดตามการปฏิบัติของโรงเรียนภายในกลุ่ม.....	62
5	การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของโรงเรียนในกลุ่ม.....	65
6	การพัฒนาบุคลากรทางวิชาการของโรงเรียนภายในกลุ่ม.....	68
7	การติดตามผลการพัฒนาบุคลากรทางวิชาการ.....	74
8	การติดตามผลการส่งเสริมและปรับปรุงคุณภาพการศึกษาของ โรงเรียนภายในกลุ่ม.....	77
9	การให้ความเห็นชอบการวัดและการประเมินผลการเรียน.....	80
10	การอนุมัติผลการเรียนของโรงเรียนภายในกลุ่ม.....	84
11	การปรับปรุงหรือพัฒนาการให้ความเห็นชอบการวัดและประเมินผล การเรียน และการอนุมัติผลการเรียนของกลุ่มโรงเรียน.....	87
12	ปัญหาในการกำหนดนโยบายและหลักการในการส่งเสริมปรับปรุง คุณภาพการเรียนการสอน.....	89
13	ปัญหาในการกำหนดแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการส่งเสริมปรับปรุง คุณภาพการเรียนการสอนของโรงเรียนภายในกลุ่ม.....	91
14	ปัญหาในการติดตามการปฏิบัติของโรงเรียนในกลุ่ม.....	93
15	ปัญหาในการพิจารณามาตรฐานการศึกษาของโรงเรียนในกลุ่ม..	95
16	ปัญหาในการพัฒนาบุคลากรทางวิชาการของโรงเรียนภายในกลุ่ม	97
17	ปัญหาในการติดตามผลการพัฒนาบุคลากรทางวิชาการของ โรงเรียนภายในกลุ่ม.....	98

รายการตารางประกอบ (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
18	ปัญหาในการติดตามผลการส่งเสริมปรับปรุงคุณภาพการศึกษาของ โรงเรียนภายในกลุ่ม.....	99
19	ปัญหาในการให้ความเห็นชอบการวัดและประเมินผลการเรียนของ โรงเรียนในกลุ่ม.....	100
20	ปัญหาในการให้ความเห็นชอบในการอนุมัติผลการเรียนของ โรงเรียนภายในกลุ่ม.....	103
21	ปัญหาอื่น ๆ ที่กลุ่มโรงเรียนประสบอยู่.....	105
22	ร้อยละของเอกสารที่ศึกษาจำแนกตามรายการที่กลุ่มโรงเรียน จัดทำขึ้น.....	108
23	คำร้อยละของแผนงานที่กลุ่มโรงเรียนมัธยมศึกษาเขตการศึกษา 8 ได้จัดทำเนิการ จำแนกตามแผนงานหลัก.....	109
24	คำร้อยละของโครงการที่กลุ่มโรงเรียนมัธยมศึกษา เขตการศึกษา 8 ได้จัดทำเนิการ จำแนกตามแผนงานส่งเสริม ด้านวิชาการ.....	110
25	คำร้อยละของโครงการที่กลุ่มโรงเรียนมัธยมศึกษา เขตการศึกษา 8 ได้จัดทำเนิการ จำแนกตามแผนส่งเสริม นโยบายกระทรวงศึกษาธิการและส่งเสริมการแก้ปัญหา.....	112
26	ร้อยละของโครงการที่กลุ่มโรงเรียนมัธยมศึกษา เขตการศึกษา 8 ได้จัดทำเนิการจำแนกตามแผนงานส่งเสริมกิจกรรมนักเรียน..	114
27	ร้อยละของรายละเอียดการประชุมคณะกรรมการบริหารกลุ่ม- โรงเรียนมัธยมศึกษา เขตการศึกษา 8.....	116
28	ร้อยละของรายละเอียดรายงานผลการปฏิบัติงานกลุ่มโรงเรียน มัธยมศึกษา เขตการศึกษา 8	117
29	ร้อยละของรายละเอียดรายงานผลการปฏิบัติงานกลุ่มโรงเรียน มัธยมศึกษา เขตการศึกษา 8.....	118